

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Eodem Titvlo De Exceptionibus In VI. Capitvlvm I. Pia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

Excipiendum est; Nisi quis appeller ab ipsa sententia excommunicationis, dicendo, eam esse iniuste illatam: cum enim ita appellans confiteatur se excommunicatum esse, merito repellitur à prosequenda appellatione, nisi prius absolutionem procuret, & impetret. *cap. Per tuas. 40. de sentent. excommunicationis*, ne alioquin excommunicationem contemnere videatur.

Porro ex tradita doctrina generalior regula inferri potest, quod quicumque in Iudicio agere potest coram Papa, aliove Principe, etiam rescriptum impetrare possit, quare cum Procurator generalis causam in iudicio agere queat, *c. Qui generaliter. 5. de Procurat. in 6.* Sequitur quod etiam rescriptum impetrare possit sine speciali mandato, id verò intelligi nomine suo; sed ut nomine Domini impetret, indiget mandato eius speciali, *c. Nonnulli. 28. §. Sunt & alij. Gloss. verb. sine speciali. de rescript.* & ita tradit *Abbas. ib. n. 3.*

**EODEM TITULO DE
EXCEPTIONIBVS IN VI.
CAPITVLVM I.**

Pia.

PARAPHRASIS.

Piè & rectè in S. Ecclesia statutum fait, vt excommunicationis maioris exceptio in quacunque parte litis opposita, lites dirimat, & repellat agentes, vt Ecclesiastica censura magis timeatur, communionis periculum vitetur, contumacia reprimatur, atque excommunicati, dum à communibus actibus excluduntur, rubore suffusi, ad humilitatis & reconciliationis desiderium inclinentur. Verùm quod rectè prouisum fuit remedium, per hominum malitiam vertitur in nocumentum; dum enim in Ecclesiasticis causis talis exceptio frequenter per malitiam opponitur, differuntur negotia, & partes laboribus atque expensis frustra fatigantur, ideòq; æquum est, vt huic malo passim inualescēt medela adhibeatur; que madmodum Innoc. IV. in Lugdun. generali Concilio decreuit, vt si quis excommunicationem a-

licui obijciat; speciem eius, & nomen excommunicatoris exprimere debeat, eamq; rem in publicā Iudicis notitiam deferat, ita vt post eam diem, in qua excommunicationē obiecit, intra octiduum proximum eam probare teneatur apertissimis documentis, quòd si non probauerit, Iudex in causa procedet, & reum in expensis, quas actor interim se fecisse probauerit, præmissa taxatione condemnabit. Sin autem reus præcedente instātia causæ denuo excommunicationem obijciat, eamq; probet, actor ulterius admitti non debet, donec absolutus fuerit, quæ tamē antecesserunt acta, firma manebūt; quòd si verò reus in probanda intra octiduum excommunicatione defecerit, tertio excipere volens, audiendus non est, præterquā si noua excommunicatione emerferit, vel evidens, aut expedita probatio antea obiectæ excommunicationis de nouo supervenerit. Cateum si post latam sententiā exceptio obiecta fuerit, eius executionē impedit, sed ipsa sententiā antecedenter in suo robore permanebit. Verùm si actor publicè excommunicatus sit, idq; iudex sciat, tum actorē etiā, reo non excipiente, repellere debet.

S V M M A R I V M.

1. Excommunicatus repellitur à iudicio vt actor, non autem vt reus.
2. Exceptio excommunicationis Actori, sicuti testi, in quacunque litis parte vsque ad sententiam obijci potest.
3. Cum excommunicato Actore, Procuratore, Advocato, teste, si vitandi sint, in iudicio communicare illicitum est, acta tamen valent.
4. Si excommunicatio iudici obijciatur, pars excipiens, eum recusare potest, tanquam suspectum, nisi sponte in eum consentiat, aliumque iudicem petere, vel ad arbitros confugere.
5. Limitatur & explicatur.

NOta I. Excommunicatus repellitur à Iudicio si sit tanquam actor, oppugnare volens; non item, si sit, vt reus, defendere se volens. *c. 2. c. Inter. c. Exceptionem. hoc tit.*

Not

Cùm quidam.

PARAPHRASIS.

Si Titius Laicus in causa mixti fori seu ad Iudicem tum Ecclesiasticum, tum sæcularem, secundum iura, vel consuetudinem pertinente, in Ecclesiastico foro ab impetitione adversarij absolutus fuerit, postea verò tractus ad Iudicem sæculare super eadem causa, rei iudicatæ exceptionem opponat, Iudex sæcularis exceptionem (sicuti de iure convenit) admittere debet, & ad id ab Ordinario Ecclesiastico per censuram cogi potest. Similiter verò & Ecclesiastici Iudices, si coram ipsis opponatur exceptio causa à sæculari Iudice iudicatæ, eam admittere tenentur, si animarum periculum non vertatur, sin autem non admittant, ubi admittere debent, per superiores suos puniendi sunt.

SUMMARIUM.

1. Iudex secularis exceptionem lata sententia in foro Ecclesiastico admittere debet, si nolit, per censuram cogendus.
2. Sententia à iudice competente inter easdem personas, & in eadem causa, valet etiam coram alio iudice, licet sit alterius fori.
3. Iudex Ecclesiasticus non debet admittere sententiam latam à iudice seculari, si cum anima periculo sit coniuncta.

Nota I. Si Iudex sæcularis Ecclesiasticæ Iurisdictioni derogare velit, videlicet, non admittendo exceptionem latæ sententiæ in foro Ecclesiastico, per censuram compesci potest.

Nota II. Sententia latà à Iudice competente inter easdem personas, & in eadem causa, valere etiam debet coram alio Iudice, quamvis alterius fori sit. Ita *Geminian. Ancharan. & alij hic paulo post principium*. Ratio est, quia per Iudicis sententiam jus parti acquiritur, quod alius Iudex lædere non debet, idque maximè procedit, si loquamur de foro Ecclesiastico & Ciuili, quæ
h h h 2 licet

2 Not. II. Exceptio excommunicationis auctori sicuti testi in quacunq; litis parte. vlt que ad sententiam obijci potest, *cit. c. Exceptionē*. Imò tamen si semel succubuerit Reus in exceptionis huius probatione, iterum admittitur, si probare velit, idque ob odium excommunicati, quod semper durat; tertiã tamen vice cùm malitiæ præsumptio contra reum sit, non admittitur ad probandum, nisi in casibus in textu expressis.

3 Nota III. Acta Iudicij cum excommunicato etiam vitando, qui repulsus non est, valida censeri debent, siue vt aliter dicam, cum excommunicato auctore, itē Procuratore, Advocato, Teste si vitandi sint, in Iudicio communicare illicitum est, tamen acta valent, vti docui. *l. i. tr. 5. p. 2. c. 2. n. 14*. Hic verò adde ex Gloss. recepta hic verb. *proponi*. quòd exceptio excommunicationis contra auctore, seu petitorē duobus modis proponi potest, vel in modum dilatoriæ ad processum duntaxat impediendum, saluo iure auctoris, secundum quod petitionem suam proponere poterit, postquã ab excommunicato solutus erit, & hic est casus Capituli nostri. 2. Per modum peremptoriæ, videlicet, si electo Prælato confirmationē petenti obijciatur, quòd electio de ipso excommunicato, vel ab excommunicatis facta fuerit, quo casu de maiore præiudicio agitur, quia probatã exceptione omninò perit jus petitoris.

4 Quis porò de exceptione excommunicationis cognoscere debeat, si Iudici obijciatur, tractat *Francus hic n. 30*. dici potest, quòd pars excipiens, nisi sponte in Iudicem consentiat, eum recusare possit, tanquam suspectum, qui de hac causa ipsemet cognoscat, & idèò alium Iudicem petere, vel ad arbitros confugere, sicuti dixi *in c. Si quis. 4. de foro compet.* Intellige hæc, si dubium sit de excommunicatione, quæ Iudicem vitandum non efficit; sin autem quæstio sit, an Iudex v. g. propter Clerici percussione excommunicationem Canonis contraxerit, ipsemet cognoscere haud potest, neque alteri cognitionem delegare, eò, quòd Iurisdictionis eius fundata non sit, vti docui in *Disputat. de Iurisdictione, conclus. 45*.